

dam Militiæ Urbanæ hujus Metropoleos capessivit. Vixit Annis sexaginta quinque. Obiit Anno 1709.

Et Uxoris Generosæ atque Nobilissimæ MARIE VANDALINÆ, quæ Anno MDCLIX. Die 28 Junii orta Parente, eminentissimo Doctore *Johanne Wandalino*, Sielandiæ Episcopo, Facultatis Theologicæ Decano, et generosa atque Nobilissima *Catharina Winsfræpia*, ad Pietatem & omne Decus sui Sexus educata; Prius Marita nobilis & generosi *Böfke*, Senatoris Hafniensis, paulo post Vidua ad secundâ Vota transit cum memorato Domino *Hirschnachio* Anno 1702. Vixit - - -

Paa den Spade, som af Præsterne altid bruges ved Jords Paakastelse paa Liig, er en Sølvknap, dannet som en liden Liigkiste. Paa den ene Side af samme Knap staaer dette bibelske Sprog, Rom. 6. v. 23. *Thi Døden er Syndens Sold*. Og paa den anden Side staaer disse Ord: *Er Foræret til Vor Frue Kirke af Christen Nielsen Stiern. Anno 1711*. Formodentlig har Donator været Graver her ved Kirken. Aar 1771 den 29 Apr. blev det ved Placat befalet, at intet Liig for Eftertiden maae begraves paa anden Tid end om Natten imellem Klokken 1 og 6 om Morgen, dog ved Placat af Magistraten af 10 Oct. 1771 blev det tilladt til Klokken 9. Men Aar 1772 blev det igien forandret. Vor Frue Kirkegaard er i paakommende stor Ildsvaade den anordnede Allarmplads for Borgerne i Klædeboe-Quarteer.

Vor Frue Kirke er udvendig tækket med blaae hollandske Tagsteen, men paa Vingerne, Omgangen og Spirene er Taget belagt med Kobber. Kirken har kostet at ombygge efter ofte ommeldte Stadens store Ildebrand over halvanden Tønde Guld. Kirken blev med den største Solennitet indviet af den siellandske Biskop Mag. Peder Hersleb den 30 Apr. Aar 1738, i Kong Christian den Siettes og hans Dronnings Sophiae Magdalenæ høie Nærværelse, over Texten Psalm. 93, v. 5. *Herre! Dit Ord er en ret Lærdom, Helligheder dit Huses Prydelse evindeligen*. Vor Frue Kirke har tre Præster, nemlig en Sognepræst, som altid er Stiftsprovst i Siellands Stift og Provst over Sokkelunds Herred; dernæst to Kapellaner: Aar 1573 den 23 Aug. Befalede

Kong Friderik den Anden, at Oureydre Sogn (Hvidoure) skal altid være og blive annecteret til vor Frue Kirke i Kiøbenhavn, samt at den ældste Kapellan til vor Frue Kirke skal nyde al Præste-Rettighed af samme Sogn, imod at betiene Sognefolkene inden og uden Kirken som, en ret Siele-Sørger. Men ved Kapellanens Mag. Kølikens Død den 6 Jan. Aar 1746, blev Hvidoure Kald annecteret til Frideriksbergs Sognekald; hvorimod Sognepræsten til Frideriksberg belaler aarlig 150 Rdlr. til den øverste Kapellan ved vor Frue Kirke til Refusion. I fordum Tid har Professorerne altid kaldet og bestikket Sognepræst til vor Frue Kirke. Da Aar 1598 den 15 Nov. strax efter Kong Christian den Fierdes Kroning indfaldt Tvistighed imellem Professorerne og Stadens Borgemestere om Jure Patronatus at kalde Mag. Christen Jensen Guldager til Sognepræst til vor Frue Kirke, saa haver Kongen med Kantzler Christian Friis til Borrebye resolveret, der Rector Academiæ Doct. Thomas Fincke, Doct. Peder Winstrup, Doct. Hans Resen og Doct. Claus Theophilus med fire Borgemestere bleve paa Slottet opkaldet, at Rector og de høilærde skulle have Magt at kalde Sognepræst til Frue Kirke. Og i den Doms-Act, udstædt den 20 Jul. Aar 1630 af Kong Christian den Fierde og Danmarks Riges Raad i en Proces imellem Universitetet og Stadens Magistrat, da Rector Univers. Doct. Claus Plum, Doct. Hans Resen, Biskop, Doct. Jesper Brockmann og Doct. Thomas Fincke agerede deres Sag for Kongen og Raadet, heder det: At Professorerne som Canikker andensteds efter Ordinantsen pag. 44. udgiver Kaldsbrev til Sognekaldet til vor Frue Kirke, som er Templum Colligiatum eller Domkirke. (Ponbtoppid. Orig. Hafn. pag. 320) Kirken staaer under Professorernes Forsvar, hvoraf Een er altid Procurator Templi. Professorerne have Rettighed til at kalde de to Kapellaner. Naar det øverste Kapellanie er vacant, ascenderer altid den nederste Kapellan; og da udvælges 5 a 6 Candidater, eller ordinerede Præster, deels Studiosi til at prædike paa Valg; af hvilke ved pluralitet af Professorernes Vota paa Consistorium udvælges Een til at være nederst Capellan, hvis Vocation confirmeres af Kongen. Alle Kirkens tre Præster have deres frie Præste-Residenzer. Professorerne bestikke alle Kirkens Betientere, saa og

Skole-Lærere ved Kirkens fattige Skoler. Ved Kirken er en Organist, en Klokke, en Over-Graver og to Under-Gravere. Hver Morgen Kl. 8. holdes i Kirken Bøn og Sang af en Hører i vor Frue latinske Skole med sine Disciple, og ligeledes hver Eftermiddag Kl. 3. Denne Morgen- og Aften-Bøn i Stadens Kirker er paabudet at holdes i Kirke-Ordinantsen den 14 Jun. Aar 1539, samt i Kiøbenhavns Beleiring den 16 Aug. Aar 1658. Foruden Froprædiken, Høimesse- og Aftensangs-Prædiken hver Søn- og Hellig Dag holdes her i Kirken Onsdags-Prædiken, som egentlig er den saakaldte Syvslets-Prædiken; Fredags-Prædiken, saa og Skrifteprædiken hver Løverdag Eftermiddag Kl. 2 for Confitenterne. I Følge det Kongelige Rescript Aar 1760 begyndes nu i Stadens Kirker Froprædiken om Morgenen Kl. 7. (som ellers tilforn blev begyndt Kl. 6.) Høimesse-Tienesten begyndes Kl. 9, (som tilforn blev begyndt Kl. 8.) Denne Forandring tog sin Begyndelse paa Mikkelsdags Fest Aar 1760. Istedet for den hidindtil siden Aar 1689 brugte Dr. Thomas Kingos Psalmebog blev efter Kongelig Befaling Aar 1781 anordnet herefter i Stadens Kirker at bruges den Aar 1778 udgivne Psalme-Bog eller Samling af gamle og nye Sange; hvilket tog sin Begyndelse med Kirke-Aarets Første Advents Søndag Aar 1781. Samme Psalmebog havde været brugt i tre Aar forhen i de kongelige Slots-Menigheder og Weysenhusets Kirke.

I Henseende til de ældre Tider er endnu at merke, at Aar 1625 blev paa vor Frue Kirkes Bekostning uden for Stadens Nørre Port (som da laae ved Enden af Nørregade, og hvis Rudera endnu sees sammesteds i Volden) bygt en grundmuret nye Kirke. Paa den søndre Kirke-Port af samme nye Kirke stod at læse denne latinske Inscription:

*Ædem hanc Sacram Jussu Regiæ Majestatis Christiani Quarti ædificavit Temp.
lum Divæ Virginis Havniensæ suo Sumptu.*

Bemeldte nye Kirke laae imellem Vester- og Nørre-Port og var opbygt for dem, som boede i Husene i Forstaden. Samme Kirke, bygt Aar 1625, blev indviet Dom. I. post. Trinit. Aar 1628, men blev afbrændt Aar 1658. Udi den Doms-Act, som Aar 1630 den 20 Jul. er udstædt af Kongen og

Danmarks Riges Raad i en Proces imellem Universitetet og Stadens Magistrat, heder det: At Professorerne kalder Graver og Klokker til den nye Kirke, som vor Frue Kirke har uden nogens Tillæg bygt, hvorfor og samme Kirke dependerer af vor Frue Kirke og er under dens Kirke-Værge. Da Frue Kirke, som hidtil ikkun havde haft een Kapellan, fik sin anden Kapellan, faa fik han Befaling at boe ude ved den nye Kirke. Dog dette varede ikke længere end til Kiøbenhavns Beleiring Aar 1658, da baade bemeldte nye Kirke og den derhos liggende Forstad betimelig blev nedbrudt og afbrændt, paa det at Fienden ikke derved skulle finde noget Skiul eller Kanonerne paa Stadens Volde skulle finde Hinder i at vise deres Virkning. (Pontoppid. Orig. Hafn. pag. 291.) Man finder, at følgende Mænd have været Præster ved denne nye Kirke, nemlig:

- 1.) Mag. **Thor Rasmusen**, som var Sognepræst til Hvidouere uden for Kiøbenhavn, var tillige beskikket at skulle være Præst til denne nye Kirke Aar 1625. Men Aar 1627 blev han kaldet til at være Biskop paa Gulland. I hans Tid blev Kirken ei færdig bygt. (L. Wolfs Encom. Dan. pag. 679.) Efter Ham var
- 2.) Hr. **Peder Nicolai Sæby**, fra Aar 1623 Dom. 1. p. Trinit. da Kirken blev indviet, indtil Aar 1629 udi August.
- 3.) Hr. **Peder Nielsen**, fød i Slagelse, var Præst her fra Aar 1629 til Aar 1644 anden Pintse Dag.
- 4.) **Peder Iversen Munk**, en Borgemesteres Søn af Kiøbenhavn, fra Aar 1644 den 10 Jul. til Aar 1654 den 5 Aug. da han døde.
- 5.) Hr. **Bendt Olsen Halland**, kaldet Aar 1654. I hvis Tid Kirken blev afbrændt og ødelagt. (See Hiørings Leier-Krants.)

Til vor Frue Kirkes Sogn hører nu omstunder følgende Gader med deres Gaarde og Huse, som i alt ere 986. nemlig: 1) **Store Kanikkestræde**, som har 16 Huse og Gaarde. 2) **Farvegaden**, har 42 foruden store Wartovs Hospital. 3) **Store Fiolstræde** har 44, og **lille Fiolstræde**. 4) Frideriksberggade har 33, **lille Frideriksberggade** har 4. 5) **Gaasegaden** ved Stadens Arresthuus, har 4. 6) **Gammel Torv** har 14. 7) **Henrikfyrengang** har 14. 8) **Kalleboderne** har 2. 9) **Kattesundet** har 34. 10) Paa **store Kiøbmagergade** 2. 11) Paa **lille Kiøbmagergade**, den ene Side 9.

12) I **Klædeboderne**, den ene Side 10. 13) **Store Larsbjørnstræde** 18. 14) **Lille Larsbjørnstræde** 11. 15) **Larsleistræde** 30. 16) **Mikkelbryggersgade** 21. 17) **Nye-Torv og Slutnergaden** 21, foruden Weysenhuset og Raadstuen. 18) **Nørregade har** 50, foruden Studiigaarden, St Petri, vor Frue Kirke og Præste Residenserne. 19) **Uden for Nørre-Port** den ene Side har 6. 20) **Nørre-Vold** har 8. 21) **Pederhvitfeldsstræde** har 23. 22) **Raadhuusstræde**, den ene Side har 5. 23) **Rosengaardens** ene Side har 15. 24) **Skidenstræde** har 26. 25) **Skiden-Torvet** har 5. 26) **Skindergadens** ene Side har 19. 27) **St. Pedersstræde** har 62, foruden Walckendorfs Collegium og den tydske Præstes Residents. 28) **Stormgadens** ene Side har 8, foruden det Harboiske Kloster. 29) **Studiistræde** har 54, med tvende Professor-Residentser, 30) **Sønder Vold**, fra Stormgaden til Wartov har 4. 31) **Teilgaardstræde** har 20. 32) **Vandkunsten** har 33 foruden Wartovs Hospitals Kirke. 33) **Vestergade** har 39. 34) **Vester-Vold** fra Farvegaden til det andet Huus fra St. Pederstræde har 59.

Ved vor Frue Kirke have siden Reformationen været følgende Stifts-Provster og Sognepræster, nemlig:

1.) Mag. **Jørgen Jensen Sadolin**, den første lutherske Sognepræst ved vor Frue Kirke; Han var først Prædikant i Viborg og blev siden Biskop i Odense, hvortil han blev ordineret Aar 1537, og døde den 19 Dec. 1559.

2.) Mag. **Olaus Chrysostomus eller Oluf Gyldenmund**, fød i Vendsyssel, var først Professor ved Gymnasium i Malmøe og Lector sammesteds, blev siden Professor Lingu Ebrææ ved Universitetet i Kiøbenhavn, og Aar 1537 Sognepræst ved vor Frue Kirke; Aar 1542 Professor Theolog. Tilsidst blev han Aar 1547 Biskop over Børglum, nu Aalborg Stift, hvor han døde Aar 1553.

3.) Mag. **Niels Palladius**, fød i Ribe, var først Sognepræst ved St. Nicolai Kirke, derefter Stiftsprovst og Sognepræst til vor Frue Kirke. Aar 1552 blev han Biskop over Lunds Stift i Skaane, til hvilket Embede han blev af sin Broder Doct. Peder Paladius, Biskop i Sieland, indviet paa anden Søndag efter Paaske i samme Aar udi Lunds Domkirke. Han var med som Biskop at sette Kronen paa Kong Friderik den Anden. Døde Aar 1660. (See Wolfs Encom. Dan. pag. 640.)

4.) Mag. **Niels Jespersen**, fød i Viborg Aar 1519. Var først Abbed i Sorøe-Kloster, derefter Præst i Aalborg, siden i Malmøe, og omsider Aar 1558 Sognepræst til vor Frue Kirke i Kiøbenhavn, hvorfra han blev forflyttet Aar 1560 til at værre Biskop i Fyens Stift, hvor han døde Aar 1587. Han har efter Arild Hvitfelds Beretning skrevet Gradualet eller den almindelige Sang- og Choral-Bog til Kirkens Brug.

5.) Mag. **Tycho Asmund**, blev Stiftsprovst og Sognepræst til vor Frue Kirke Aar 1560, og derefter Biskop i Lund i Skaane efter Doct. Niels Palladius. Han blev ordineret i Lund af den siellandske Biskop Doct. Hans Albertsen. (See Wolfs Encom. pag. 640.)

6.) Mag. **Hans Tommesen**, blev Stiftsprovst og Sognepræst Aar 1561. Døde Aar 1573. Om ham er meldt mere ved Monumentet over ham.

7.) Mag. **Rasmus Katholm**, blev Stiftsprovst og Sognepræst Aar 1573. Døde Aar 1582. Om ham læses i Windings Acad. Hafn. pag. 114. 115.

8.) Mag. **Desiderius Foss**, fød i Odense, var først Rector i Roskilde Skole, blev Aar 1580 Professor Pædagogicus i Kiøbenhavn. Aar 1582 Sognepræst til vor Frue Kirke. Fra samme Embede tog han sin Afskeed formedelst Hukommelsens og Sindets Kræfters Svækkelse, og døde kort derefter Aar 1598.

9.) Mag. **Christen Jensen Guldager**, kaldet Aar 1598 til Sognepræst til vor Frue Kirke og Stiftsprovst, hvilket Embede han forestod i fire Aar, thi Aar 1602 blev han af Kong Christian den Fierde kaldet til Hofpræst, og omsider benaadet med et Canonicat i Roskilde, hvor han døde Aar 1611. Om ham kan læses i Zwergs Siellandske Cleresie.

10.) Mag. **Niels Clausen Sinding**, blev Stiftsprovst og Sognepræst Aar 1602 og Aar 1607 Biskop i Opslo eller nu Aggerhuus Stift, hvor han døde Aar 1617.

11.) Mag. **Peder Skielderup**, var Aar 1604 Sognepræst i Mandal. Aar 1607 Slotspræst i Frederiksborg, derefter Aar 1608 Stiftsprovst og Sognepræst til vor Frue Kirke i Kiøbenhavn, og Aar 1622 Biskop i Trondhiem.

12.) Mag. **Jacob Hasebard**, fød i Kiøbenhavn Aar 1591. Blev Professor Mathematicum ved Universitetet, og Aar 1608 Stiftsprovst og Sognepræst ved vor Frue Kirke. Døde Aar 1625.

13.) Mag. **Jens Dienesen Jensen**, fød Aar 1587, blev Professor Metaphysices ved Universitetet Aar 1619, og Aar 1626 Stiftsprovst og Sognepræst ved vor Frue Kirke. Aar 1629 Biskop i Ribe, hvor han døde Aar 1634.

14.) Mag. **Hans Burchardi**, fød Aar 1597, var Aar 1622 Informator hos Kronprinds siden Konge, Friderik den Tredie. Blev Aar 1629 Stiftsprovst og Sognepræst ved vor Frue Kirke, og Aar 1634 Biskop i Ribe, hvor han døde Aar 1643.

15.) Mag. **Niels Paulsen Skandorph**, var Sognepræst i Aalborg, derefter Professor Theologiæ ved Universitetet, og Aar 1634 Stiftsprovst og Sognepræst til vor Frue Kirke, hvor han døde Aar 1639. (Windingii Acad. Hafn. pag. 341 - 346.

16.) Mag. **Vikman Jacob Hasebard**, fød Aar 1601, var Rector ved Herlufholms Skole. Aar 1636 blev han Sognepræst til vor Frue Kirke i Odense. Aar 1640 Stiftsprovst og Sognepræst til vor Frue Kirke i Kiøbenhavn. Aar 1642 blev han Biskop i Viborg, hvor han døde samme Aar.

17.) Mag. **Ole Wind**, fød Aar 1590. Blev Aar 1617 Rector i Slagelse, Aar 1619 Con-Rector i Roskilde, og Aar 1625 Rector ved Frue latinske Skole. Samme Aar blev han af Kiøbenhavns Magistrat og de fornemste Borgere i Hellig Geistes Menighed udvalgt til Sognepræst ved Helliggeistes Kirke. Aar 1642 blev han af Universitetets Professorer udvalgt at værre Stiftsprovst og Sognepræst ved vor Frue Kirke. Aar 1645 blev han Hofprædikant og Kongelig Confessionarius hos Kong Christian den fjerde. Han døde Aar 1646. Om ham læses i Zwergs Siellandske Cleresie.

18.) Mag. **Erik Olesen Torm**, var Professor Mathematicum ved Kiøbenhavns Universitet, blev Aar 1641 den 27 Jun. af Professorerne paa Consistorio udvalgt og bestikket til Stiftsprovst og Sognepræst ved Frue Kirke, i hvilket Embede han døde Aar 1667 den 2 Jun. (See Windingii Acad. Hafn pag. 338.)

19.) Mag. **Jakob Faber**, fød Aar 1622. Var Con-Rector i Viborg. Aar 1647 Sognepræst i Skive i Jylland. Aar 1667 kaldet af Kong Friderik den Tredie til Stiftsprovst og Sognepræst til vor Frue Kirke, hvor han døde Aar 1674 den 20 Febr.

20.) Mag. **Hans Bagger**, fød Aar 1646 i Lund i Skaane, var Professor Linguar Oriental. og Aar 1675 kaldet til Stiftsprovst og Sognepræst ved Frue Kirke Aar 1675 Biskop i Sielland. (See blant Bisperne No. 11. pag. 16.)

21.) Doct. **Henrik Bornemann**, fød Aar 1646. Var Stiftsprovst fra Aar 1675 til Aar 1683. (Om ham er meldt allerede blant Bisperne No. 12. pag. 17.)

22.) Mag. **Johan Adolph Bornemann**, fød Aar 1643. Var Rector i Kiøge Skole Aar 1675. Aar 1676 Slotspræst i Kiøbenhavn. Aar 1683 Stifts-Provst og Sognepræst til vor Frue Kirke. Døde Aar 1698.

23.) Mag. **Johannes Petri Dorschæus**, fød Aar 1661. Var Feldtpræst Aar 1689. Blev Aar 1692 Sognepræst i Colding. Aar 1695 Reisepræst og Confessionarius hos Prinds Christian paa hans udenlands Reise. Aar 1697 blev han Sognepræst til Hellig Geistes Kirke i Kiøbenhavn. Aar 1698 Stiftsprovst og Sognepræst til vor Frue Kirke. Han døde Aar 1726 den 19 Nov.

24.) Doct. **Christen Willumsen Worm**, fød Aar 1672. Blev Aar 1694 Prof. Philof. Ord. og Theol. Desig. Derefter Sognepræst ved St. Nicolai Kirke Aar 1699. Men Aar 1707 Stiftsprovst og Sognepræst ved vor Frue Kirke. Og Aar 1710 Biskop i Sielland.

25.) Prof. **Jacob Lodberg**, fød Aar 1672. Blev Aar 1695 Prof. Theol. & Phil. Extraord. Aar 1699 Lector i Aarhus; Aar 1701 Stiftsprovst i Christiania. Aar 1707 Sognepræst til St. Nicolai Kirke i Khvn., Aar 1711 Stiftsprovst og Sognepræst til vor Frue Kirke. Aar 1717 Biskop i Fyens Stift. Døde Aar 1731.

26.) Mag. **Søren Knudsen Sevel**, fød Aar 1653. Ved Biskop Doct. Søren Gluds Recommendation blev han af Kongen kaldet den 16 Oct. Aar 1680 til Sognepræst ved Domkirken i Viborg, og blev den 17 Dec. ordineret til samme Embede af Biskop Glud. Efter 30 Aars Forløb blev han Aar 1711 kaldet til Provst og Sognepræst ved Holmens Kirke i Kiøbenhavn. Aar 1718 den 3 Jan. blev han kaldet til Stiftsprovst og Sognepræst ved vor Frue Kirke. Han døde Aar 1720 den 6 Jan. Hans Liig blev siden ført til Viborg.

27.) Mag. **Morten Reenberg**, fød Aar 1660. Blev Aar 1693 i Februar Feldt-Provst ved de danske keiserlige Hielpe-Tropper i Flandern. Samme Aar i Junii kaldet til Sognepræst i Stege paa Møen. Aar 1709 den 6 Sept. blev han Sognepræst ved Helligestes Kirke i Kiøbenhavn, og Aar 1720 Stifts-Provst og Sognepræst ved vor Frue Kirke. Han døde Aar 1736 den 23 Febr.

og blev efter hans Forlangende begravet tæt i den østre Ende af Choret paa Kirkegaarden i en muret Grav ni Alen dyb og med en muret Gehvelvt over.

28.) Hr. **Niels Dorph**, fød Aar 1681. Blev Aar 1707 Capellan pro Persona i Nannestads Præstegield. Aar 1709 Feldtpræst ved et norsk Regiment. Aar 1712 Sognepræst til Wang paa Hedemarken, og Aar 1726 Provst i samme Provstie. Aar 1733 den 28 Aug. blev han af Kong Christian den Siette paa den norske Reise kaldet til Sognepræst ved Nicolai Kirke i Kiøbenhavn. Aar 1736 den 28 Apr. blev han Stiftsprovst og Sognepræst ved vor Frue Kirke, og 28 Nov. i Jubelfæstens Tid Consistorialraad. Aar 1738 den 14 Febr. blev han Biskop i Aggerhuus Stift og den 4 May ordineret til Biskop i Frue Kirke. Og var denne den første Bispevielse, som blev holdet i Frue Kirke efter den store Ildebrand, da Kirken var indviet den 30 April; thi Biskop Dorph, uagtet han i to Aar havde været Sognepræst til Frue Menighed, havde ikke haft den Fornøielse at prædike i Frue Kirke, førend paa den Dag, da han blev indviet til Biskop, saasom (førend Frue Kirke blev opbyggt) holdt Frue Menighed sin Gudstieneste i Nicolai Kirke alternativement. Aar 1758 den 3 May døde han i sit Biskopelige Embeds 20 Aar, sit præstelige Embeds 51 Aar, og Alders 77 Aar.

29.) Hr. **Mads Holm**, fød Aar 1673. Blev Aar 1702 Sognepræst til Hammel i Aarhus Stift. Aar 1706 blev han Sognepræst for Qvislemark Menighed i Sielland, og Aar 1715 Provst i Øster-Flokkebjerg-Herred. Aar 1738 den 14 Febr. blev han Stiftsprovst og Sognepræst ved vor Frue Kirke i Kiøbenhavn. Han døde den 8 Oct. Aar 1738, efterat han havde været Stiftsprovst i ni Maaneder og blev begravet den 14 Oct. ved den vestre Side af Sal. Hr. Reenberg.

30.) Hr. **Henrik Gerner**, var først Sognepræst til Waale-Præstegield i Aggerhuus Stift; Blev Aar 1738 den 14 Nov. kaldet til Stiftsprovst og Sognepræst ved Frue Kirke i Kiøbenhavn. Aar 1747 in May resignerede han, for at reise hen til den herrenhuttiske Menighed. Han har udgivet sit eget Vita & Fata, trykt Khvn. Aar 1772 in 8vo.

31.) Professor **Søren Blok**, fød Aar 1696. Blev Aar 1730 den 24 Jan. Sogne-Præst til Barret i Aarhus Stift. Aar 1741 den 4 Aug. Professor Theolog. Ordinarius ved Universitetet. Aar 1746 den 15 Apr. Stiftsprovst og Sogne-Præst til Budolphi Kirke i Aalborg. Aar 1747 den 30 Jun. Stiftsprovst og Sognepræst til vor Frue Kirke i Kiøbenhavn, og blev indsat den 22 Aug. Han døde Aar 1753 den 18 Sept.

32.) Mag. **Henrik Christopher Butzow**, fød Aar 1695 Blev Aar 1719 den 2 Jul. Feldtpræst ved de danske Tropper. Aar 1720 den 28 Jun. Sognepræst for Øls i Viborg Stift, og Aar 1733 Provst i Hinsted-Herred. Aar 1741 den 21 Jul. Stiftsprovst og Sognepræst ved Domkirken i Viborg. Aar 1747 den 30 Jun. Stiftsprovst og Sognepræst til Budolphi Kirke i Aalborg. Aar 1754 den 1 Mart. Stiftsprovst og Sognepræst til vor Frue Kirke i Kiøbenhavn. Han døde Aar 1763 den 9 Jul. i sit Alders 71 Aar.

33.) Hr. **Jens Jakob Hegelund**, fød Aar 1711, blev Aar 1741 den 10 May ordineret til Feldtprovst ved de Kongel. Tropper, som gik i Storbritannisk Tieneste, men strax derpaa den 19 May kaldet til dansk Præst ved det kongelige Stift Valløe og Sognepræst til Valløebye Menighed. Aar 1745 blev han ene Stifts-Præst Dansk og Tydsk, og Aar 1759 Provst i Bewerskov-Herred. Aar 1760 den 22 Dec. blev han Sognepræst ved Helligeistes Kirke i Kiøbenhavn, og indsat Aar 1761 den 22 Febr. Aar 1763 den 21 Jan. befalet at forrette Provste-Embedet i Provst Butzovs Svagthed. Aar 1763 den 26 Aug. blev han Stiftsprovst og Sognepræst ved vor Frue Kirke, og holdt sin Indgangs-Prædiken den 16 Oct. Han døde Aar 1773 den 18 Mart. 61 Aar gammel.

34.) Hr. **Jakob Hviid**, fød Aar 1713. Blev Sognepræst til Fogedbye-Sogn i Sielland Aar 1748, men Aar 1755 Sognepræst til Qvislemark- og Fourendal-Menigheder. Aar 1766 den 20 Jun. Sognepræst ved vor Frelzers Kirke paa Christianshavn. Og Aar 1773 den 1 Apr. Stiftsprovst og Sognepræst ved vor Frue Kirke. Aar 1779 den 31 Dec. General-Kirke-Inspector.

§. 2.

Vor Frue Kirke har to **danske Skoler for Sognets fattige Børn** af begge Kiøn, nemlig en Dreng-Skole og en Pige-Skole, som hver for sig ere separerede. Begge stiftede Aar 1718 af da værende Stiftsprovst og Sognepræst Hr. Jakob Lodberg, siden Biskop i Fyens Stift. Skole-Capitalen er nu voxen over 14000 Rdlr., af hvis aarlige Renter 30 til 40 Dreng- og ligesaa mange Pigebørn gives hvert Aar nye uldene og linnede Klæder, saa og Skoe og Strømper; og 81 Skolebørn faae daglig Brød for 1 sk. De nyde frie Underviisning i Læsning, Skrivning og Regning. Disse Skolers Lærere, som ere en Skolemester, en Hører og en Læremoder, nyde aarlig 283 Rdlr. i Løn,

samt frie Værelser, Lys og Brænde til Skolen. Hver Tiirsdag Formiddag møde disse Skolebørn i Kirken fra Kl. 9 til 10, da alle tre Præster catechisere selv med dem og skifte saaledes, at hver af Præsterne har sit Fierdingaar at holde Catechisation med dem i. Skolens Fundatz er af Kong Friderik den Fierde confirmeret den 4 Mart. Aar 1718. Dronning Lovise, Kong Friderik den Fierdes Gemalinde, skienkede Aar 1711. 1000 Rdlr. til denne Skole; de øvrige Donationer og Legata, som af adskillige Personer i de følgende Aar ere skienkede til denne Skole findes anførte tilligemed Fundatzen i Hofmans Samling af Foundationer og Gave-Breve Tom. 9. pag. 117. 119.

Foruden disse to Kirken tilhørende Skoler har Frue Sogn en Frieskole for hielpeløse Børn, stiftet af Hr. Agent Hans Holk under Adresse-Contoirets Direction i Kiøbenhavn Aar 1771. Den blev aabnet den 1 May Aar 1771. Samme Skole understøttes af Frie-Skolernes Velgiøreres frivillige Gaver, som dertil have ladet sig antegne at give noget vist maanedlig.

§. 3.

Vor Frue latinske Skole er en Cathedral-Skole, hvis grundmurede Skole-Bygning ligger paa vor Frue Kirkegaard ved Kirkens søndre Side, men Skolens Rectors og Con-Rectors Residentzer vende ud til Skindergaden. Man finder at i Pavedommets Tid har udi Graabrødre Kloster været en latinsk Skole, hvis Rector Aar 1546 har været Magister Jonas Andersen. Disse Skole-Discipler havde paa den Tid en særdeles Dragt; thi saasnart nogen blev examineret af Skolemesteren, om han havde Naturalier til boglige Kunster og blev antaget blant Disciplenes Tal, maatte han, ligesom alle Disciplene bære Kappe, som skiulte det hele Legeme, undtagen den høire Arm, der var frie. Paa Hovedet havde de en Kabus med en Svants, som hængte ned ad Nakken. (See Joh. Svaningii Hist. Christ. II. Libr. 2. Cap. 8) Men eftersom en Deel af disse fattige Skole-Disciple gik om i Staden at betle, saa udgav Kong Christian den Anden Aar 1519 den Forordning, at ingen Forældre maatte holde deres Børn til Studeringer og sette dem i Skolen med mindre de selv formaaede at underholde dem uden Hielp af Tiggerie. (See Holbergs Danmarks Historie

Tom. 2. pag. 49.) Men da Graabrødres Kloster-Bygning, (efterat Magistraten havde modtaget den til de Fattiges Beste) blev anvendt til andet Brug, saa blev Aar 1545 befalet, at de tre Hoved-Kirker, nemlig vor Frue, Helliggeistes og Nicolai Kirke skulle bygge og vedligeholde en trivial latinsk Skole. Til denne Skole at anlegge købte man den Plads, beliggende ved Enden af Skindergaden paa vor Frue Kirkegaard, hvor de Skotske Soldatere efter Arild Hvitfelds Beretning bleve Aar 1519 overfaldne af nogle Tydske og tilligemed Huset opbrændt. Denne latinske Skole blev da allerførst opbyggt Aar 1548 af ny paa forommeldte tre Kirkers Bekostning. Denne første Skole-Bygning stod indtil Aar 1591, da den blev nedbrudt og en større, saa og smukkere Skole-Bygning blev opført ved Bygmester Jørgen Schult paa en Deel fornemme og formuende Mænds Bekostning, hvoriblant vare de tre Riddere, Christopher Parsberg, Erik Munk og Axel Gyldenstjerne, og andre flere, hvilke ved deres milde Gaver sammenskiød til den ny Skole-Bygning en Summa af henimod 3000 Rdlr. Til en Amindelse derom stod følgende latinske Inscription udhuggen i Steen over Skolen:

Rege Daniæ & Norveg. &c. Christiano Quarto, Aula Regiæ Magistro Christophoro Walekendorphio, Episcopo Sclandiæ Doct. Petro Jani Wuystrupio, Consule Olao Martini, Architektore Georgio Schult, Sumptibus Christophori Parsberg, Erici Munk, Axelii Gyldenstjerne, Benedicti Gregorii, Vicarii Roskild. Petri Coldingii, Engelberti Henrici, Claudii Jacobi Studiosi, Johannis Scribæ, Haredum Dni Johannis Skoning, Andreæ Francisci, Civis Coagicalis, Johannis Wormii, (qui simul 2859 Taler. 1½ Marc. 6 Solid. obtulerunt) & Aliorum.

Hvilket sees af den latinske Skoles Regnskabs-Bøger, som giemmes paa Kiøbenhavns Universitets Archiv; (P. Reseni Inscript. Hafn. pag. 253.) Indtil Aar 1616 havde den latinske Skole ikkun en Rector, men ingen Con-Rector. Kong Christian den Fierde oprettede Con-Rectors Embede og lagde til Con-Rectors Indkomst et Vicariat af Roskilde Domkirke efter sit kongelige Brev, dateret Skanderborg den 4 Sept. Aar 1616. Omsider blev den latinske Skole Aar 1634 forøget med en ny Bygning til Rectors og Con-Rectors Residenz, som er Skolens Forhuus og vender ud til Skindergaden; Ligeledes til sex Høreres

Værelser oven over Skolen, altsammen opbyggt paa de ovenmeldte tre Kirkers og Skolens fælles Bekostning, thi Skolen havde i nogle faa Aar sanket en Capital af 17000 Rdlr. hvortil det meste blev foræret af Peder Oxe, Christopher Walckendorff, Sille Brokmanns, Doct. Hans Resen og Doct. Peder Resen, Friderik Fuiren, etc. Over samme Bygning blev sat følgende latinske Inscription, indhuggen i en Steen:

D. O. M. S. Residentia Rectoris & Collegarum Scholæ B. Virginis Trium
Templorum Sumptibus & Sch. Extructa Anno 1634.

Alle disse Skolens Bygninger forbleve ved Magt indtil Aaret 1728, da de i Stadens forskrekkelige Ildebrand udi October Maaned bleve næsten ganske ødelagte. Men de ere alle efter Ildebranden af ny blevne opbygte, saavel Skolens Bygning, som ogsaa Rectors og Con-Rectors Residenzer af Grundmuur meget zirligen og beqvemt. Den nordre Side af hele Skole-Bygningen vender, ligesom tilforn, ud til vor Frue Kirkegaard og er 55 Alen lang, 13 Alen høi til Taget, men 22 Alen høi til Tag-Ryggen, bestaaende af to Etager med en Qvist i Midten elleve Fag breed af to Fag. Man seer her i samme Grundmuur siddende, endnu tilovers fra Branden frelst, i Steen zirlig udhuggen det Kongelige danske Vaaben, samt derunder Kong Christian den Fierdes Navn i Chiffre med sit Symbolum: *Pietas Regna Firmat*, sterk forgyldt. Udi den første Etage er Skolen, men i den anden Etage eller langs over Skolen ere bequemme Værelser til samtlige Skolens Collegæ eller Hørere, saa at hver af dem haver to rummelige Værelser, hvis Vinduer vende ud til Kirkegaarden. I Qvisten er et Værelse, Sange-Loftet kaldet, hvor Skolens Cantor informerer Disciplene i at synge Psalmer efter Noder, naar de sædvanlige Læse-Timer i Skolen ere til Ende. Men i den Bygning, som vender ud til Skindergaden, har baade Rector og Con-Rector, hver for sig, sin egen Residenz med bequemme Værelser til deres Huusholding.

Indvendig i Skolen, som er høi, kiølig og luftig, saa og Gulvet belagt med Steen-Fliser, seer man syv Classer eller Lectier, een paa hver Side, indrettede og enhver Classe har sin Collega eller Hører, som underviser sine underhavende

Disciple efter de Metas og Fremgang, som ere foreskrevne hver Lectie for sig. De fire øverste College have hver sin Sogne-Kirke at være Degn til, og opvarter Sangen i Kirken med sine Disciple ved Guds Tienesten om Søndagen, Fredag og Løverdags Eftermiddag. Den siette Lecties hører er Degn til vor Frue Kirke, den femte Lecties Hører er Degn til Nicolai Kirke, den fjerde Lecties Hører er Degn til Helligeistes Kirke, og den tredie Lecties Hører er Degn til Runde Kirke. Hver af dem indsamle to gange om Aaret Degnepenge af de i Sognet boende Familier i hvert Huus. Nu omstunder ere Hørernes Tal ikkun fem, da første Lectie tilligemed nederste Lectie eller Sinke ere nedlagde. Siette og femte Lectie er med Tralverk og Døre ganske aflukkede fra de øvrige ringere Classer. Derefter er den saa kaldede Mester-Lectie eller øverste Classe ved en Forhøining af to Trin saa og med Tralverk og dobbelte Døre aflukket for sig selv, samt med Trægulv destingveret fra Skolens øvrige Lectier. Den er tillige forsynet med et Cathedra, hvor Rector og Con-Rector har hver sine visse Dage og Timer at læse med deres Disciple, som ere fordeelte paa tre Parter. Skolens Rector er efter Kong Christian den Fierdes Anordning tillige Professor Musices, og efter Kong Christian den Siettes Skole-Forordning af Aar 1739 har Rector ved Kiøbenhavns latinske Skole altid Rang næst efter Sognepræsterne i Staden. Til Rectors Løn er henlagt Phanefiords Sogns Konge-Tiende paa Møen og af Degne-Pensioner aarlig 84 Rdlr. 4 Mk. Som Professor Musices nyder Rector 30 Rdlr. aarlig. Af Kirkerne nyder han hver Paaske 19 Rdlr. 2 Mk. 4 sk. nemlig: af vor Frue Kirke, 10 Rdlr. 1 Mk. 4 sk. Af Helligeistes 5 Rdlr. Af Nicolai Kirke 4 Rdlr. 1 Mk. saa og af Skolens Liigpenge den fjerde Deel og Copulations-Penge etc. Degne-Pensionerne til vor Frue latinske Skole er i alt 234 Rdlr. Til Con-Rector er henlagt Vixøe, Hersted-Øster og Kaleboe Anpart Konge Tiende, Skibbinge Konge-Tiende, Asminderups Konge-Tiende, samt af Degne-Pensionerne 51 Rdlr. Skolen har sin egen Cantor, som paa visse Dage om Ugen i en Time informerer Disciplene in Musica Figurali paa et dertil anviist Værelse paa Skolen, naar de sædvanlige Formiddags Skole-Timer ere til Ende. Samme Cantor opfører Kirke-Musiken med Disciplene paa de tre

store Høitider i Stadens Kirker, samt ved academiske Solenniteter, saa og ved Sørge-Musikens og Cantaters Opførelse ved Liigbegængelser. Cantor nyder af Skolen aarlig 86 Rdlr. Løn, nemlig af Skolen 20 Rdlr., af Copulations-Penge 50 Rdlr., for Musiken til de store Høitider 16 Rdlr. Saa og af Stadens Kirker i alt 244 Rdlr. aarlig, nemlig af vor Frue Kirke 70 Rdlr., af St. Nikolai Kirke 50 Rdlr., af Helligeistes Kirke 50 Rdlr., af Trinitatis Kirke 30 Rdlr., og af St. Petri tyske Kirke 44 Rdlr. Desuden faaer Cantor sin Deel for Musiken ved academiske Solenniteter og af Discant Penge fra Slottet. Skolen har ogsaa en Succentor, som altid er een af Collegis Scholæ, og opvarter ved Musiken. Han informerer Disciplene i Choral-Sang og derfor nyder 26 Rdlr. aarlig og for Musikens Opvartning 20 Rdlr. Dernæst har han af Stadens Kirker 37 Rdlr. 2 Mk. aarlig, nemlig af vor Frue Kirke 10 Rdlr., af Helligeistes Kirke 6 Rdlr. 4 Mk., af Nikolai Kirke 5 Rdlr. 4 Mk. af Trinitatis Kirke 5 Rdlr. og af St. Petri Kirke 8 Rdlr. Desuden er ham tillagt som Præcentor ved Thuresøns Bøns Holdelse hver Fredag Eftermiddag Kl. 3 i St. Nikolai Kirke aarlig 19 Rdlr. 4 sk. Som Præcentor ved Syv-Slets Prædikens Holdelse i Helligeistes Kirke nyder han aarlig 10 Rdlr. af Skolen, og besørger Sangens Forretning ved een af Skolens Disciple. Aar 1775 den 11 Mai udgav Kong Christian den Syvende en Forordning, angaaende Skolevæsenets Forbedring ved de publique latinske Skoler og hvad den studerende Ungdom der saavel fra publik som privat Information kommer til Academiet skal gjøre Rede for. Aftegningen af den latinske Skoles Bygning findes i Thuras Hafn. Hod. Tab. CIX. Ved denne Skole er et Skole-Bibliothek.

For Stadens Ildebrand saae man ved Siden af Rectors Cathedra hængende paa Væggen de tvende siellandske Biskoppers, Doct. Hans Poulsens Resens og Doct. Jesper Brokmanns Skilderier, hvilke begge havde været denne latinske Skoles store Velgiørere. Under deres Skilderier var af Rector Scholæ, Mag. Jørgen Eilertsen, forfattet og opsat følgende latinske Inscriptioner i lapidal Stil.

Under Sal. Biskops Doct. Hans Poulsens Resens Skilderie læste man følgende latinske Inscription:

Memoriae & Immortalibus in hanc Scholam Meritis Venerabilis in Christo Patris, *Joh. Pauli Resenti*, S. S. Theolog. Doctoris, ejusdemque in Academia Hafniensi Profess. Senioris, itidem & Decani Selandiæ Episcopi & Canonici Roschuldensis Ob liberalissimum cælo Uncialium Nummum, In Pauperes Scholæ hujus Alumnos legatum & procuratam pro Scholæ Conservatione Monetæ vulgar. duum itidem Milium octoginta Thaler. Ex communi Pauperum Filco in singulos Annos Eleemosynam, Nec non Propensissimum in Musican instrumentalem, pariter ac Vocalem, Studium & liberale in Ejusdem Cultores Stipendium Annuum, Hoc Monumentum suis impensis poni voluit, qui Tanti Viri Beneficentia, Cura & pro Scholæ Conservatione Sollicitudine in difficillima ejusdem Administratione plurimum se adjutum gratis proficitur *Georg. Hillarius*. Scholæ Rector.

Under Biskop Doct. Jesper Rasmusen Brockmanns Skilderie var at læse denne latinske Inscription:

Immortalitati & Æternæ Memoriae Dni. *Casp. Eram. Brockmann* S. S. Theolog. Doctoris, Professoris Senioris & Decani, Selandiæ Episcopi, Scholarum Diæceseos suæ, interque has præcipue hujus Metropolitanæ Patroni Energetæ, Nutritii & Conservatoris, Omnium ante Se laudatissimorum Episcoporum Munificentiam & Liberalitatem supergressi ob largissimas sine Exemplo Eleemosynas annuas incredibilem pro Schola conservanda Sollicitudinem, summumque Humanitatis atque Benevolentia in Ludi hujus Docentes, Discentesque Studium, quo privatim publiceque Vivus Mortuusque inclaruit. Hoc Monumentum suis Sumptibus posuit *Georgius Hillarius*, Scholæ Rector.

Foruden disse tvende Biskopper have mange andre, saavel af adelig som borgerlig Stand, givet anseelige Kapitaler til denne latinske Skole. Blant disse Skolens Velgiørere regnes især Peder Skram, Ridder og Rigets Admiral; Peder Oxe til Gisselfelt, Rigets Hofmester, saa og hans Søster Inger Oxe, Jørgen Brahes Enke Frue; Christopher Walckendorff, Rigets Hofmester; Gunde Lange, Doct. Jesper Brockmanns Enke, Bispinde Sille Balkenburg, Doct. Henrik Fuien, Stads-Oberst eller Stads-Hauptmand Friderik Thunæsen, Doct. Hans Poulsen Resen, Etatsraad Peder Resen, Etatsraad

Jørgen Elers, Professor Søren Calundan, Peder Phyg, Renteskriver Hans Mikelsen, Slotsskriver Hans Mikelsen, Bente Schultz, Kirstine Jørgen Bentsens, Margrethe Hans Tausings, Raadmand Hans Wibe, Peder Thommesen, Christen Jensen Aalborg, Søren Lademager, Raadmand Mikel Sørensen, Raadmand Hans Stampe, Jens Pedersen Darup, Klokker Søren Matthisen, Søren Jakobsen Graahe, Professor Hans Steenbuck, Biskop Edvard Londemann af Rosenkrone, Anne Cathrine de Voss, afgangne Jakob Rosborgs Enke og adskillige flere.

Blant Skolens Foundationer er et Legatum Musicum paa 300 Specie Daler til tre Disciple; Frue Sille Brokmanns paa 1000 Rdlr. til tre Disciple; De Reseners Legatum paa 3000, Rdlr. til Brød; Eilers Legatum paa 500 Rdlr. til Brød. Dr. Henrik Fuirens paa 500 Rdlr. til tre Disciple. Professor Søren Calundans paa 300 Rdlr. til en Discipel. Raadmand Hans Stampe paa 500 Slettedaler til fem Disciple. Jens Darups paa 100 Rdlr. til en Discipel; Klokker Søren Matthisens paa 200 Rdlr. til 4 Disciple; Søren Graahes paa 100 Rdlr. til en Discipel; Dr. Hans Steenbucks paa 400 Rdlr. til en Discipel. Rosenkrones paa 200 Rdlr. Anne Vosses paa 1000 Rdlr. Klæder for 500 Rdlr. svares aarlig af Børnehuset etc. Alle Skolens Legata findes anførte i Hofmans Foundationer og Gave Breve Tom. 9. pag. 90 - 116.

Denne latinske Skole, som formedelst sin Beliggenhed ved Frue Kirkegaard kaldes i daglig Tale Vor Frue latinske Skole, men ellers **Schola Metropolitana**, eller Kiøbenhavns latinske Skole, er altsaa forsynet med anseelige og rige Donationer af Legatis til Disciplenes Nytte, saa at Skolen er nu Eier af 36000 Rdlr. i frugtbringende Kapitaler, hvorfor een af Magistrats-Personerne aflegger et aarligt Regnskab under Direction af Biskoppen og Magistraten. Hvilket Regnskab, tilligemed Rectors eget a parte aarlige Regnskab revideres af visse Magistrats-Personer og qvitteres af Directionen. Uden for Skolens Bygning eller ved Enden af den, ud til Frue Kirkegaard er et meget lidet Gaardsrum, indsluttet med et Portal, som af nye blev opsat Aar 1777, da her tilforn stod ikkun en liden Muur, med en Laage paa, som en Levning fra Ildebranden.

Over det nye Steen Portal eller Indgangs-Port til vor Frue latinske Skole næst op til Kirkegaarden staaer i Steen med forgyldte Bogstaver indhuggen denne latinske Inscription:

Studijs Juventutis Scholasticæ Sacra Hæc Domus Impensis Templorum instructior & ornatior. Anno MDCCLXXVII.

Ved Kiøbenhavns latinske Cathedral-Skole have følgende været Rectores, nemlig:

1.) Mag. **Jonas Andersen**, blev Rector Aar 1546, og siden Lector i Opslo i Norge. Han har først været Rector ved den particulaire latinske Skole i Graabrødre-Kloster. (See om ham siden i Kap. 4. §. 1.)

2.) Mag. **Andreas Petri Coagius**, eller **Anders Kiøge**, blev Rector Aar 1558 og Aar 1562 Professor Matheseos ved Universitetet: Men Aar 1578 blev han, Canonicus i Skaane. See Windingii Acad. Hafn. pag. 115. Alb. Bartholini de Script. Dan. pag. 7.

3.) **Olaus Theophili**, blev Rector Aar 1566. (See Bartholin Hyp. pag. 112.) Han er udelukt i Resens Fortegnelse i Ejusd. Inscript. Havn. pag. 253.

4.) Mag. **Laurentius Welhadi**, eller **Lars Willadsen**, fød i Hadersleb. Blev Rector Aar 1576. Efter hans Død stod Rectoratet nogen Tid ledigt og imidlertid skiftedes Professorerne ved Universitetet til at læse hver Dag i Skolen med Disciplene. (Windingii Acad. Hafn pag. 192.)

5.) Mag. **Niels Krag**, fød i Ribe, blev Aar 1577 Rector i Kiøbenhavns Skole, tog sin Afskeed derfra Aar 1582, og reiste udenlands. Efter sin Hiemkomst blev han Aar 1589 Professor Extraord. og Aar 1592 Professor Græcæ Linguæ. Aar 1594 Historiographus Regius. Aar 1601 Forstander over Sorøe Kloster. Døde samme Aar. Han har skrevet Annales Christiani tertii.

6.) Mag. **Iver Stub**, blev Rector Aar 1582 og derefter Professor ved Universitetet Aar 1589 (See Winding Acad. Hafn. pag. 158 - 160. Bartholin. de Scriptis Dan. pag. 94)

7.) Mag. **Lars Nielsen Scavenius**, blev Rector Aar 1590. Derefter Professor ved Universitetet Aar 1594. Siden Sognepræst til Taarnbye paa Amager. Omsider Biskop i Stavanger. (See Winding Acad. pag. 194.)

8.) Mag. **Frantz Jonæsen**, var først Rector i Slagelse, derefter Rector ved Kiøbenhavns Skole Aar 1606. Siden Sognepræst i Store-Heedinge i Sielland.

9.) Mag. **Johannes Kraft**, var Aar 1593 Præst ved St. Petri tydske Kirke og tillige Rector ved vor Frue latinske Skole, saaog Canonicus i Roskilde. Døde Aar 1616. (Alb. Bartholin de Script Dan. pag. 74.)

10.) Mag. **Frantz Jørgensen** eller **Franciseus Georgii**, var Aar 1602 Sognepræst til Ondløse i Sielland, derefter Aar 1616 Rector ved Kiøbenhavns latinske Skole, og Aar 1625 Lector Theologiæ ved Gymnasium i Roskild, hvor han døde Aar 1646.

11.) Mag. **Ole Wind**, var først Rector i Slingerup Skole Aar 1617. Derefter Con-Rector ved Roskilde Skole Aar 1619. Reiste udenlands og efter sin Hiemkomst blev Rector i Kiøbenhavns Skole Aar 1625. Efter tre Maaneders Forløb kaldet til Sognepræst ved Helligeste Kirke. Tilsidst Aar 1645 Confessionarius Regius. Døde Aar 1645. (See Zwergs siellandste Cleresie, Tom. I. Alb. Bartholin de Script. Dan. pag. 122. Mölleri Hypomn. pag. 355.)

12.) Mag. **Andreas Pedersen Hegelund**, var først Rector i Slagelse, derefter Rector i Kiøbenhavns Skole Aar 1625. Omsider Provst og Sognepræst i Stege paa Møen. Døde Aar 1638.

13.) Mag. **Søren Pedersen Caludan**, var Provst ved Communitetet og Regentens, derefter Con-Rector og siden Aar 1638 Rector ved Kiøbenhavns Skole og Professor Ethices ved Universitetet. (Winding. Acad. Hafn. pag. 370 - 375.)

14.) Mag. **Jørgen Eilersen**, eller **Georgius Hilarius**, blev Aar 1641 Con-Rector og Aar 1646 Rector ved Kiøbenhavns Skole. Aar 1654 blev han Professor Literar. humaniorum. Aar 1672 afstod han Rectoratet til Mag. Henrik Bornemann. Døde Aar 1686. og testamenterede sit Bibliothek til Walckendorffs Collegium. (Winding. Acad. Hafn. pag. 408 - 413.)

15.) Mag. **Henrik Bornemann**, var først Con-Rector og siden Aar 1672 Rector ved Kiøbenhavns Skole. Aar 1674 Log. & Methapsysices. Aar 1675 Stiftsprovst og Sognepræst ved vor Frue Kirke. Siden blev han Aar 1682 Biskop i Aalborg Stift, og tilsidst Aar 1693 Biskop i Siellands Stift. Døde Aar 1710.

16.) Mag. **Jakob Foss**, var først Rector i Kiøge Skole Aar 1666, dernæst Rector ved Kiøbenhavns Skole Aar 1675. Døde Aar 1676.

17.) Mag. **Peder Foss**, Broder til den forrige. Var først Rector i Slagelse Skole Aar 1663, men derefter Rector ved Kiøbenhavns Skole Aar 1677. Døde Aar 1698.

18) Mag. **Søren Glud**, var først Con-Rector Aar 1636 og derefter Rector ved vor Frue Skole Aar 1698. Blev Professor Philosophiæ designatus Aar 1704. Døde Aar 1705.

19.) Mag. **Andreas Frølund**, var først Rector ved Sorø Skole Aar 1702 og Professor Philosoph designatus. Blev Aar 1705 Rector ved Kiøbenhavns Skole. Aar 1708 Professor Metaphyses, og Aar 1709 Professor Linguæ Ebrææ. Døde Aar 1731.

20.) Mag. **Clemens Schade**, fød Aar 1683, var først Con-Rector ved vor Frue Skole Aar 1720. Derefter Rector ved samme Skole Aar 1731. Blev Professor Philosophiæ Aar 1747. Formedelst Alderdom resignerede han, og i Januar Aar 1760 holdt med en Solenne-Act i Skolens Cathedra en ziirlig latinsk Afskeds-Tale, da Hr. Professor Munthe blev indsat igien som Rector, og Mag. Lars Lykke, som Con Rector, saaog Jørgen Rhode som Sub-Rector, der forrettede Vices Rectoris indtil Professor Schades Død. Han døde den 28 Jan. Aar 1765.

21.) Mag. **Caspar Friderik Munthe**, fød Aar 1704. Blev Con-Rector ved vor Frue Skole Aar 1736. Blev Vice-Rector med Adjunction og eventual Succession Aar 1740. Blev Aar 1747 Professor designatus Linguæ Græcæ. Aar 1748 virkelig Professor Linguæ Græcæ. Aar 1760 indsat som Rector ved Skolen, men forblev i sin Professione Græca ved Universitetet. Blev virkelig. Justitsraad Aar 1762. Døde 10 Dec. Aar 1763.

22.) Mag. **Lars Lykke**, var først Con-Rector ved vor Frue Skole Aar 1760, men ved Professor Schades Død blev Aar 1765 Rector ved denne Skole. Døde Aar 1770

23.) Mag. **Johannes Christopher Reuchs**, blev Aar 1759 Rector ved Fridericiæ latinske Skole i Jylland. Dernæst Aar 1770 den 14 Sept. Rector ved Kiøbenhavns latinske Skole, og indsat den 6 Nov. af Hr. Biskop Harboe. Døde Aar 1776. den 16 Nov.

24.) Mag. **Sculo Theodori Thorlacius**, først Rector ved Coldings latinske Skole i Jylland 1769 den 17 Febr. Derefter Aar 1777 den 8 Jan. Rector ved Kiøbenhavns latinske Skole. Aar 1780 blev han Justitsraad.

Ved Kiøbenhavns latinske Cathedral-Skole have følgende været Con-Rectores, nemlig:

- 1.) Mag. **Rasmus Sørensen**, Aar 1620. Blev siden Sognepræst i Faxe i Sielland og Provst i Herredet. (See Alb. Bartholin de Script. Dan. pag. 40.)
- 2.) Mag. **Niels Mortesen Skelderup**, blev Con-Rector Aar 1620. Derefter Aar 1622 blev han Rector ved Sorøe Skole, siden Professor først Logices, dernæst Theologiæ ved Sorøe Academie og Sognepræst i Sorøe, hvor han døde Aar 1640. (See Bartholin pag. 108.)
- 3.) Mag. **Andreas Jakob Langebek**, Aar 1622 blev han Con-Rector ved vor Frue Skole, siden blev han Aar 1625 Rector ved Slagelse Skole; men Aar 1630 blev han Sognepræst til Kallehaug Menighed i Sielland, hvor han døde Aar 1645.
- 4.) Mag. **Jørgen Theophili Sadolin**, blev Con-Rector Aar 1625. Derefter Aar 1626 Sognepræst til Stokkemærk i Lolland og Provst i Sønder-Herred. Døde Aar 1650.
- 5.) Mag. **Lauritz Pedersen Thura**, blev Con-Rector Aar 1627. Siden blev han Aar 1628 Provst og Sognepræst i Nyekiøbing paa Falster, hvor han døde Aar 1655. (See Bartholin de Script. Dan. pag. 97.)
- 6.) Mag. **Jørgen Palæmosen**, blev Con-Rector Aar 1628. Men Aar 1630 reiste han udenlands, hvorpaa Con-Rectoratet stod ledigt indtil Sommeren i Aaret 1631. Efter ham kom
- 7.) Mag. **Knud Hansen Weile**, fød i Odense, blev Con-Rector Aar 1631. Siden Rector i Slagelse Skole Aar 1635. Og omsider Aar 1640 Slots-Pædikant paa Antvorskov. Døde Aar 1647.
- 8.) Mag. **Søren Pedersen Calundan** eller **Callundborg**, blev Aar 1633 Provst paa Klosteret. Aar 1635 Con-Rector i vor Frue latinske Skole, og Aar 1638 Rector ved samme Skole. (See foran blant Rectores No. 13.)
- 9.) Mag. **Christopher Ludvig Munthe**, blev Aar 1638 Con-Rector ved Frue Skole, siden Præpositus Communitatis og Professor Poeseos ved Universitetet Aar 1639, men siden Professor ved Lund Universitet i Skaane.
- 10.) Mag. **Jørgen Eilersen**, blev Con-Rector Aar 1641, men Aar 1646 Rector ved Frue Skole. (See foran blant Rectores No. 14.)

11.) Mag. **Hans Jensen Viborg**, blev Provst paa Klosteret Aar 1645, og Aar 1646 Con-Rector ved Frue Skole. Aar 1649 Sognepræst i Lund i Skaane. Tilsidst Provst og Sognepræst i Stege paa Møen. Døde Aar 1682.

12.) Mag. **Jørgen Christensen**, var Con-Rector fra Aar 1649 til Aar 1657, da han blev Lector Theologiæ i Ribe, hvor han døde Aar 1664. (See Terpagri Ripæ Cimbricæ pag. 226.)

13.) Mag. **Jørgen Hammer**, blev Con-Rector Aar 1664 og tillige i samme Aar Præpositus Communit. Reg. Strax derefter Professor Poeseos. Aar 1670 frasagde han sig Con-Rectoratet og forblev allene ved Akademiet og Communitetet. Han døde Aar 1683. (A. Thuræ Idea Hist. Lit. pag. 179.)

14.) Mag. **Henrik Bornemann**, blev Con-Rector Aar 1671 og Rector Aar 1672. (See om ham blant Rectores No. 15.)

15.) Mag. **Morten Jørgensen**, var Con-Rector fra Aar 1672 til Aar 1676. Siden Præst paa Samsøe.

16.) Mag. **Niels Biørnskov**, var Con-Rector fra Aar 1677 til Aar 1686. Derefter Rector ved Christiania Skole i Norge.

17.) Mag. **Søren Glud**, først Con-Rector Aar 1686 og Rector Aar 1698. Om ham er meldt forhen blant Rectores No. 18.

18.) Mag. **Jørgen Ursin**, blev Con-Rector Aar 1698, men Aar 1702 blev han Sognepræst i Naskov i Lolland.

19.) Mag. **Torkild Grænov**, blev Con-Rector Aar 1702. Blev Aar 1703 Rector ved Frideriksborgs latinske Skole. Døde Aar 1730.

20.) Mag. **Henrik Hierrild**, blev Con-Rector ved denne Skole Aar 1703. Siden kaldet til Sognepræst i Kiøge.

21.) Mag. **Caspar Joachim Kølichen**, døde Aar 1711 i Pesten. Han har været overmaade berømt for sin Styrke i latinsk Poesie, saa at han havde faa Ligemænd.

22.) Mag. **Hans Gram**, blev Con-Rector Aar 1711, og Aar 1714 Professor Linguæ Græsæ ved Universitetet. Aar 1730 Historiographus og Bibliothecarius Regius. Aar 1731 Geheime-Archivarius og Justitsraad. Aar 1745 Etatsraad. Døde Aar 1748. Over denne Mand blev slagen en Sølv-Medaille vog 3 Lod. Paa Aversen staaer hans Brystbillede med Omskrift: *Johannes Grammius Consiliar. Status. Histor. Bibl. Arch. Græcæ Linguæ Professor.*

Paa Reversen sees en tillukt Bog liggende paa et Bord. Oven over læses disse Ord: *Lugentibus Musis*. Nedenunder: *Occlusuz Die 19 Febr 1748. 23.*) Mag. Clemens Schade, blev Con-Rector Aar 1720, og Rector Aar 1731. Om ham er meldt fuldstændigere blant Rectores No. 20.

24.) Mag. **Johan Peter Anchersen**, fød Aar 1700. Blev Con-Rector ved vor Frue latinske Skole Aar 1732, og Aar 1733 Bibliothecarius Univers. Aar 1736 Professor Philosophiæ. Aar 1737 Professor Eloquentiæ. Aar 1752 virkelig Justitsraad. Døde Aar 1765 den 22 Apr.

25.) Mag. **Casper Friderik Munthe**, blev Con-Rector Aar 1736. Derefter Vice-Rector Aar 1740. (See om ham blant Rectores No. 21.)

26.) Mag. **Lars Lykke**, blev Con-Rector Aar 1760 og Rector 1765. (See om ham blant Rectores No. 22.)

27.) Mag. **Lars Sahl**, blev Con-Rector ved Skolen Aar 1762 og Vicarius i at læse ved Universitetet i den vacante Professors Linguæ Sted. Aar 1780 den 10 Jan. blev han Professor Linguæ Græcæ.

§. 4.

Universitetet eller Academiet, i daglig Tale Studiigaarden kaldet, ligger paa Hiørnet af store Kannikestræde og Nørregade ved vor Frue Kirkes nordre Side. Den Hoved-Side af Bygningen, som vender ud til Nørregade, er 155 Alen lang, to Etager høi, 20 Alen høi til Gesimsen, men 30 Alen høi til Tagryggen. Om dette Universitets første Oprindelse og Stiftelse maae følgende Begivenheder merkes: Kong Erik af Pommeren var den første Konge i Danmark, som fik i Sinde efter andre Nationers Exempel at stifte og anlegge et Universitet i sit eget Rige til Studeringers Opkomst. Til den Ende forhvervede han Aar 1418 den romerske Paves (som paa den Tid ansaaes for at have Monopolium i deslige Naaders Uddelelse) Martini den Femtes Brev og Bulla til Erkebispem i Lund i Skaane og til Biskoppen i Roskild, at de skulle paa et beleiligt Sted indrette et almindeligt Studium eller Høi-Skole, som skulle have samme Friheder som Universitetet i Paris, og hvor alle Videnskaber, undtagen Theologie, maatte læres og forhandles; dog med den Limitation eller Indskrænkning, at, dersom det ei blev sat i Verk inden to Aars Forløb, da skulle